

Norges Forskningsråd
Postboks 564
1327 Lysaker

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

22 - 3790

23.01.2024

Statsbudsjettet 2024 – Tildelingsbrev fra Utenriksdepartementet

1. Innledning

Det vises til Prop. 1 S (2023-2024) for Utenriksdepartementet samt til Innst. 7 S (2023-2024). Tildelingsbrevet angir nærmere budsjettmessige føringer og styringssignaler for Utenriksdepartementets (UD) midler til Norges forskningsråd (Forskningsrådet) i 2024.

Det vises i tillegg til tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet (KD) som etatsstyrende departement.

2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

Forskningsrådet har fem mål:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskapning i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

For nærmere omtale av målene, strategiske områder og styringsinformasjon, vises det til KDs tildelingsbrev.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra UD

I lys av KDs sektorpolitiske prioriteringer vektlegges særlig følgende mål: 1) «Økt vitenskapelig kvalitet», 3) «Møte store samfunnsutfordringer», og 5) «God rådgivning».

UD har sektoransvaret for utenriks- og utviklingspolitikken, samt deler av sikkerhetspolitikken. Tildelingene skal styrke forskning som bidrar til kunnskap om, og innsikt i globale og regionale politiske og økonomiske utviklingstrekk, inkludert bærekraftige løsninger i utviklingsland knyttet til den globale innsatsen for å nå bærekraftmålene. UDs tildelinger til Forskningsrådet skal særlig bidra til måloppnåelse under bærekraftmålene 16 – Fred og rettferdighet og 17 – Samarbeid for å nå bærekraftmålene.

UD legger vekt på at forskningen er utfordringsbasert og konsentreres om geografiske og tematiske områder som er særlige relevante for norsk utenriks-, sikkerhets- og utviklingspolitikk. Dette inkluderer bl.a. forskning på nordområdene, Arktis, Russland, Europa, og Asia, geopolitiske utfordringer, klima, miljø og teknologi, og prioritert tematikk innenfor utviklingsforskning.

2.2 Styringsinformasjon

Når det gjelder omtale av styringsinformasjon for de fem målene, viser vi til KDs tildelingsbrev, punkt 2: Mål, strategiske områder, og styringsinformasjon. Styringsinformasjon (dvs. ulike dimensjoner) knyttet til sektoransvaret framgår i krav til rapportering i årsrapport for 2024 (departementsvise rapporter), jfr. vedlegg 1. Vi viser til punkt 5 Rapportering og resultatoppfølging for 2024 i dette tildelingsbrevet for presisering av hvilke sektorpolitiske prioriteringer UD forventer at Forskningsrådet skal rapportere på.

3. Tildeling 2024

For 2024 tildeles Forskningsrådet 51,798 mill. kroner under kap. 118 Utenrikspolitiske satsinger, post 50 Norges forskningsråd - utenriksområdet og 192,150 mill. kroner under kap. 161 Utdanning, forskning og offentlige institusjoner, post 50 Norges forskningsråd - utviklingsområdet, inkludert 40 mill. kroner til global helse. I tillegg tildeles 3 mill. kroner under kap. 159 Regionbevilgninger, post 75 Afrika til bilateralt forskningssamarbeid med Sør-Afrika, som kanaliseres via ambassaden i Pretoria.

Sektorprioriteringer	Kap./post	Sum (i tusen)
Utenriksfeltet	118.50	51 798
Utviklingsforskning	161.50	152 150
Global helse	161.50	40 000
Amb. Pretoria - bilat. forskningssamarbeid	159.75	3 000

Utenriksområdet – internasjonale forhold (tidligere UTENRIKS)

I forskningen på utenriksformål videreføres prioriteringer på Arktis og Nordområdene, Russland, Europa og Asia, samt finansiering av Senter for geopolitikk. Aktivitetene skal forankres i Forskningsrådets porteføljeplan for Global utvikling og internasjonale relasjoner, og følger dermed opp departementets sektoransvar for forskning innenfor utenrikssektoren. Deler av midlene til Asiaforskningen kommer fra 03-budsjettet og skal således følge kravene til disse.

Det er ønskelig å styrke forskningsbasert kunnskap på utenriks- og sikkerhetspolitiske utviklingstrekk av særlig relevans for Norge, herunder utviklingen i våre nærområder og Arktis, utviklingen i NATO og i sentrale allierte land. Forskning som støtter opp om norske interesser og internasjonale engasjement som sentral aktør i Nordområdene og Arktis bes videreført, samt prioriteringene under Norges lederskap i Arktisk råd, som hav, klima, miljø og bærekraftig økonomisk utvikling. Forskning på Russland, herunder politiske, økonomiske og samfunnsmessige forhold, og utenriks- og sikkerhetspolitiske utviklingstrekk av særlig relevans for Norge, videreføres. Det legges stor vekt på å opprettholde og videreutvikle etablerte norske forskningsmiljøer på Russland. Forskningsrådet bes prioritere disse.

Forskning på EUs politiske, økonomiske, institusjonelle og rettslige utvikling og hvordan Norge berøres av, og deltar i det europeiske samarbeidet med EU som tyngdepunkt, videreføres. EU legger viktige rammer for politikk- og regelverksutviklingen nasjonalt på mange områder gjennom Norges deltakelse i EUs indre marked/EØS og gjennom Schengen-samarbeidet. Vi samarbeider også nært med EU på det utenriks- og sikkerhetspolitiske området, og utviklingen i EU har stor betydning for utformingen av norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk. Også forskning på land i Øst-Europa, som faller inn under ODA DAC-regelverket videreføres.

Utviklingsområdet (tidligere NORGLOBAL)

UD vil gjennom årets tildeling til forskning på utviklingsfeltet fortsatt dekke inn deler av tidligere kutt som ble gjort i 2021 til hele porteføljen Global utvikling og internasjonale relasjoner. Samtidig ber departementet om at noen av midlene som tildeles for 2024 også går til nye utlysninger på utviklingsfeltet, jf. Forskningsrådets porteføljeplan for Global utvikling og internasjonale relasjoner og med hensyntagen til departementets sektoransvar for utviklingspolitikken.

UD vil komme tilbake til opprettelsen av et nytt forskningssenter for internasjonal økonomi i supplerende tildelingsbrev.

UD ber om at forskning tilknyttet tematikken fred og forsoning, herunder forskning som kan styrke fredsprosesser og bidra til konfliktløsning, blir særlig prioritert. Vi ber videre om at forskning på likestilling og demokratiets utvikling globalt prioriteres.

Afrikas betydning øker, og forskningssamarbeid med Afrika er viktig for å forstå utviklingen og ivareta norske interesser. I sine innspill til arbeidet med regjeringens Afrika-strategi, har norske universiteter og forskningsinstitusjoner vist stor interesse for å videreutvikle sitt allerede omfattende samarbeid med afrikanske samarbeidspartnere. Det legges til grunn at Forskningsrådet følger opp dette på egnet måte i samarbeid med sektoren.

Bilateralt forskningssamarbeid (CHINOR, INDNOR, SANOCEAN) Forskningssamarbeidet med India videreføres, med et særlig fokus på ansvarlig internasjonalt samarbeid. Det planlegges et nordisk-indisk statsministertoppmøte i Norge høsten 2024. I denne sammenheng vil det også finne sted et bilateralt program Norge-India. Det bør inngå en konferanse om norsk-indisk forskningssamarbeid i dette programmet, og Forskningsrådet bes lede arbeidet med konferansen i samarbeid med KD og UD. Midler til en konferanse skal dekkes innenfor rammen av årets tildeling.

Det er besluttet at aktiviteten under bilateralt forskningssamarbeid med Kina skal avsluttes. Tidligere avtalt nedbetaling av inngåtte forpliktelser fram til 2027 opprettholdes.

Forskningsrådet bes gjennomføre utlysning av midler til videreføring av forskningssamarbeidet med Sør-Afrika (SANOCEAN). Forskningsrådet skal etter planen tildeles totalt 40 mill. kroner over 5 år (2024-2028), hvorav 3 mill. kroner i 2024, til forskningsprosjekter med norske og sør-afrikanske forskningsledere. Intensjonen er at midlene omfordeles fra ambassadens regionale tildeling.

Global helse

Forskningen på global helse skal bidra til varige forbedringer i helsetilstanden for sårbare grupper i lavinntektsland- og lavere mellominntektsland (LLMICs), og bidra til reduksjon i sykdomsbyrde og ulikhet i helse i disse landene. Den skal også gi innsikt på et nivå som gjør den relevant for politikkkutforming og praksis. Satsingen vil fremme likeverdige partnerskap mellom institusjoner i Norge og i LLMICs og ha en viss prioritering av implementeringsforskning.

Øvrige budsjettekniske forhold

Midlene utbetales senest i april måned 2024, og evt. budsjettmessige justeringer finner sted senest i oktober måned.

De midler som UD stiller til disposisjon for Forskningsrådet skal utnyttes effektivt og målrettet. UD gir Forskningsrådet fullmakt til å omfordele midler innenfor bevilgningen på en post, så lenge måloppnåelsen på posten sikres. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet og/eller vesentlige omdisponeringer skal alltid tas opp med departementet som tildeler midler.

Tildelingene ovenfor fra bistandsbudsjettet skal kun brukes til tiltak som kan rapporteres som offisiell utviklingshjelp (ODA) i henhold til OECD/DAC.

De følgende fire tverrgående hensyn i utviklingspolitikken skal alltid vurderes for disse tildelinger:

- Menneskerettigheter særlig knyttet til medbestemmelse, ansvarlighet og ikke-diskriminering
- Kvinners rettigheter og likestilling
- Klima og miljø
- Antikorrupsjon

I dette tildelingsbrevet gjelder det kap. 159, post 75 og kap. 161, post 50.

4. Felles post for virksomhetskostnader

Virksomhetskostnadene over kap. 285, post 55, skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal fordeles videre. Unntaket er nasjonale fag-, tema- og institusjonsevalueringer som fortsatt vil bli finansiert gjennom FoU-midlene fra det enkelte departement.

UD viser til KDs tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke tjenester som Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på posten for virksomhetskostnader.

5. Rapporteringer for 2024

UD ber om rapportering per kapittel og post rettet inn mot departementets sektorpolitiske prioriteringer: mål 1) «Økt vitenskapelig kvalitet», mål 3) «Møte store samfunnsutfordringer», og mål 5) «God rådgivning». De sektorpolitiske prioriteringene er utdypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med krav til årsrapport for Forskningsrådet 2024, herunder vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter).

6. Planlagte styringsmøter

UD vil avholde ett styringsmøte i november 2024.

Med vennlig hilsen

Aslak Brun
konstituert assisterende utenriksråd

Knut Espeland
underdirektør

Kopi: Riksrevisjonen, Kunnskapsdepartementet